

III. LEVI, SCHANDTEKEN, LITTEKEN, ERETEKEN

Vernedert u dan onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhoge te Zijner tijd.
1 Petr. 5 : 6

a. De uitgeholde profetie

De heler is even slecht als de steler. Laat Simeon de steler zijn zo is Levi de heler. Simeon, de man van het initiatief in het bloedig drama te Sichem om de schending van zijn enige zuster Dina te wreken, Levi is de man die zich op sleeptouw laat nemen en vaart in het troebele zog van de haat.

Levi betekent „saambinding”, nu, Levi is hier saamverbonden met Simeon in de ongerechtigheid.

Welk een geheel andere inhoud heeft hier de naam Levi gekregen dan moeder Lea in het uur van zijn geboorte bedoeld had.

Toen triomfeerde weer een ogenblik de moeder over de gekrenkte vrouw in Lea, en daarin over haar concurrente Rachel, de lievelingsvrouw van Jacob. Immers toen deze derde zoon geboren werd, was het huwelijk tussen Jacob en Lea nog slecht. Ruben, „zie een zoon!”, had geen uitkomst gegeven, Simeon, „de Here hoort!”, had het probleem van haar huwelijk niet kunnen oplossen. Nog geeft Lea het niet op. Nog is haar hoop op betere verhoudingen niet geblust. Wat twee zonen die zij Jacob schonk niet vermogen, zal nu toch de derde of alle drie samen kunnen doen. „Nu zal *ditmaal* mijn man zich bij mij voegen, want ik heb hem drie zonen gebaar; daarom noemde zij zijn naam Levi” (Gen. 29 : 34).

Nu zal het *ditmaal* gelukken. Als vrouw kan ik Jacob niet voldoende boeien, maar als moeder van drie zonen zal ik in alle geval het respect van Jacob afdwingen. Dit kind zal „saambinden”, dit kind zal de doorslag geven om het cement te zijn van een vast huwelijk, de schakel tussen twee mensen, die elkander niet verstonden. Lea wist niet dat zij profetisch veel rijker sprak dan een particuliere verwachting van een vrouw in de kleine kring van het huwelijk en het gezin.

Twee waren aanwezig bij dit geboorte-uur, die wijder perspectieven zagen: God en de duivel.

Ook de duivel, die zelfs beslag wil leggen op profetische woorden om die te verkeren in het tegendeel. De duivel is immers ook de pseudo-profeet, die elk heilig woord uitholt om daarin zijn onheilige inhoud als vloeibaar heet vergif met een grijnslach van voldoening te gieten.

Gen. 29 : 34; 34 : 25; 49 : 5-7; Exod. 2 : 1; Num. 3 : 32b; 16 : 1a; 17 : 3; Deut. 10 : 9; 33 : 8-11; Ezech. 48 : 31; Mal. 2 : 4; Mark. 15 : 10; Hand. 6 : 7b; Hebr. 7 : 11; Openb. 7 : 7.

Maar aan deze wonderlijke en soevereine verhoging gaat vooraf het buigen onder de vernedering van Gods krachtige hand:

Een stroom van ongerechtigheden
Had d' overhand op mij.

Dit zijn de constitutieve elementen van het ware Evangelie van de soevereine genade Gods. In deze verootmoediging schuilt de ware moed om nochtans als priesters in Gods huis te verkeren. De ware moed wordt alleen geleerd in de ootmoed.

Wij kunnen niet zo diep gevallen zijn, en zo diep onder het oordeel Gods moeten doorgaan, of Hij zegent ons in deze vloek. Hij zegent ons in het mysterie van het kruis.

Wie is geschikter om de lof des Heren te verkondigen dan hij, die door God Zelf uit de modder is opgehaald? Levieten zijn tempelzangers.

De rauwe kreet om wraak van vader Levi in Sichem kan God omvormen tot het zachte lied der verzoening in Jeruzalem.

Zingen zullen zij van Gods verlossing, wanneer zij het gericht aan God hebben leren overlaten.

Wanneer Israël zich niet wreken kan op de gruwelen van de farao's in Egypte, wanneer Israël ontwapend en weerloos alleen maar „roepen” kan tot de God Zebaoth, dan volgt de uittocht uit Egypte, dwars door de Rode Zee. En God Zelf gaat Israël beschermen tegen de achternajagende heiren der Egyptenaren. Mozes heeft alleen een staf, het teken van vrede, en met die staf voert hij het volk in Gods mogendheden uit Egypte door de Rode Zee in veiligheid. Maar deze staf werd in de handen des geloofs „een werktuig” van Gods geweldig recht en Gods geweldige trouw. Mozes, het kind van een Levitische vader en een Levitische moeder! Mozes onder de vloek van Jacob. Mozes, die veertig jaar lang het geweld van Levi moest afleren om eigen recht te zoeken en in eigen kracht te wreken, moest leren met een staf d.i. ten diepste door het geloof de wereld te overwinnen. En daar zien wij het volk in veiligheid onder de staf van Mozes. Mozes, die zich veertig jaar lang vernederd heeft onder de krachtige hand Gods, is nu verhoogd op Gods tijd. En het overwinningslied stijgt op tot de God der verlossingen: „De Here is mijn kracht en lied, en Hij is mij tot heil geweest; deze is mijn God; daarom zal ik Hem een lieflijke woning maken; Hij is mijns Vaders God; dies zal ik Hem verheffen.” Toch de God van Levi! „En Mirjam, de

profetes, Aärons zuster, nam de trommel in haar hand; en al de vrouwen gingen uit, haar na, met trommelen en met reien. Toen antwoordde Mirjam hunlieden: Zingt de Here; want Hij is hogelijk verheven! Hij heeft het paard met zijn ruiters in de zee gestort” (Exod. 15: 1-21). De hele familie van Mozes, Levieten, doen het ganse volk van Israël zingen onder het teken van de staf.

Op dit moment is hier het koninklijk priesterdom, omdat het volk niet leefde bij de uitgeholde profetie, maar uit de kracht van het geladen profetische Woord van God, vol van genade en waarheid.

Deze vernedering in het diensthuis wordt de verhoging uit het diensthuis, daarom „zal ik U verhogen in mijn lied”.

Wij leven onder Gods Verbond in een wonderere wereld, want hier wordt het gevaar een veilige bescherming, de vloek een zegen, de gevangenschap vrijheid, het houweel van geweld de staf des vredes. Maar eerst was het Pascha ingesteld, het bloed der verzoening, niet het bloed van Sichem maar van Jezus Christus.

En toen werd geboren het priesterlijk geslacht, dat koninklijk overwint. Maar God, de Eeuwige, opent alleen profetische perspectieven naar de toekomst, wanneer de achtergronden van het verleden niet vergeten worden. Zo staat God in een eeuwig heden, waarin het verleden onzer ellende en de toekomst onzer heerlijkheid, de rauwe wraakkreet van het vlees in Sichem en de tempelzangers in het nieuwe Jeruzalem samenkomen in het heden van het kruis van Christus, het Paaslam. „Dit gevoelen zij ook in u.”

c. De dakloze in het tehuis voor onbehuisden

De dakloze Levi moet een tehuis voor onbehuisden hebben. Geen erfdeel in Israël. Geen eigen dak boven het hoofd. Wat is feller verdriet voor een mens, die zelfstandig mens wil zijn? Wat is zwaarder kruis voor een mens, die het geheel eigene van zijn mens-zijn en de adeldom van zijn eigen karakteristiek wil uitleven op eigen grond?

Levi is verstrooid onder Israël. Levi is de dakloze.

God doet telkens het wonder, dat „Hij het mindere wegneemt om het meerdere te kunnen schenken”. Als Levi dan buigt onder het gericht, dat hij niet waard is een eigen huis te bezitten, opent God Zijn huis. Uit het gedruis van Sichem doet God hem

Dat is de hachelijke positie van het profetisch woord in deze wereld. Nergens deinst de duivel voor terug. Hij legt beslag op Gods Woord om zelfs Jezus in de woestijn te verzoeken. Hij komt met „er staat geschreven”. Hij komt met de klank van het woord zonder de goddelijke inhoud. Hij haalt het Woord uit de levenssfeer van het geloof, en brengt het in de doodssfeer van de speculatie en de exploitatie. Hij komt met de uitwendige religieuze verpakking om al te gemakkelijk zijn demonische inhoud ons in handen te spelen. En indien zelfs Jezus verzocht is geworden met een verkracht profetisch woord, hoeveel te meer moet de kerk in haar ganse geschiedenis waken en bidden om in deze verzoeking niet te vallen?

Levi, saambinding, solidariteit, gemeenschap. Nu, in het drama van Sichem zijn Simeon en Levi verbonden, maar niet in God, doch in de duivel, in de misdaad. Heeft Jaspers niet opgemerkt, dat „het boze liefst in moraal-pathetische gestalte tot ons komt”, in de vorm van geïdealiseerde zonde? Trilde als rechtvaardiging van hun zondedaad niet de zedelijke verontwaardiging der verbonden broeders: „Zou Sichem dan met onze zuster als met een hoer doen?” (Gen. 34 : 21). Wij voelen toch de familieband trekken om in te staan voor de familie-eer? Wij mogen toch niet leven uit de Kainsgeest „Ben ik mijns zusters hoeder?” Wij zullen beschermend optreden, wij zullen „bemiddelend” optreden met het zwaard. Zo dekt het mooie woord een slechte daad. „De geschiedenis herhaalt zich”, zoals wij reeds zagen in het vorige hoofdstuk.

Maar Levi wordt even schuldig gehouden als Simeon.

De stervende Jacob neemt hen samen in zijn zegen, die meer vloek dan zegen schijnt te zijn. Simeon en Levi zijn gebroeders! Hun handelingen zijn werktuigen van geweld! Mijn ziel kome niet in hun verborgen raad; mijn eer worde niet verenigd in hun vergadering! Want in hun toorn hebben zij de mannen doodgeslagen, en in hun moedwil hebben zij de ossen weggerukt. Vervloekt zij hun toorn, want hij is heftig; en hun verolgenheid, want zij is hard! Ik zal hen verdelen onder Jacob, en zal hen verstrooien onder Israël¹⁾.

Jacob distancieert zich volkomen van het drama van Sichem, en veroordeelt radicaal de wrede verbondenheid der twee broeders. Tevergeefs zoekt Jacob naar het heilig moment in deze toorn

¹⁾ G. Ch. Aalders vertaalt deze teksten in de „Korte Verklaring” *Genesis III*, pag. 190-191 aldus: „Simeon en Levi zijn broeders; werktuigen van geweld zijn hun houwelen! Bij hun beraadslaging wil ik niet komen, met hun samenrotting kan ik het niet eens zijn; want in hun toorn hebben zij mannen gedood, en in hun moedwil runderen de pezen doorgesneden. Vervloekt zij hun toorn, want

en deze verolgenheid. Zelfs de houwelen, die werktuigen des vredes zijn om daarmede de grond te bewerken, worden in de handen van Simeon en Levi werktuigen van de oorlog. Niets is veilig in handen van driftkoppen. Alles wat maar in hun buurt is, grijpen ze om er mee te verdelen in hun gevaarlijke woede.

En let nu op de ironie in deze geschiedenis. Levi moest saambinding zijn om de vrede tussen Lea en Jacob te herstellen, maar omdat zijn saambinding met Simeon een saambinding van oorlog is, eindigt deze stam in de verstrooiing en verdeling. De mens komt altijd precies aan de andere kant uit als de duivel had voorgespiegeld met zijn pseudo-profetisme. Als hij ons belooft in zijn weg „als God te zullen zijn” dus bovenmenselijk te zullen zijn, vallen wij in het benedenmenselijke. Als hij in uitzicht stelt saambinders te zullen zijn, worden wij verstrooid en verdeeld. Dit is de uitgeholde profetie van de duivel, waaraan enkelingen, families, stammen, volkeren en een hele wereld aan te gronde kunnen gaan, als Gods genade met de echte profetie niet tussenbeide treedt.

En waar het profetisch woord door de duivel en ons vlees wordt geëxploiteerd, daar verkeert het priesterlijke en het koninklijke ook in hun tegendeel. Simeon en Levi willen priesterlijk treden tussen de schanddaad van Sichem en de onteerde Dina, tussen de zonde en de heiligheid, maar in hun schijn-profetie worden zij als priesters de beulen die offers verlangen en bloed doen vloeien op het altaar van de duivel.

En wat blijft er van het waarachtig koninklijke in hun daad anders over dan een laffe moordpartij onder mannen, die weerloos in hun koorts woenen? Zo treedt „de leugenaar van den beginne” als „moordenaar van den beginne” op door de volkomen devaluatie der schone woorden Gods. Zelfs de „waarheids-elementen” zijn bij hem toch nog leugenelementen, want dit profetische, priesterlijke en koninklijke is slechts de karikatuur van wat God bedoelde. Daarom kan Jacob in zijn profetisch vergezicht geen enkele gemeenschap hebben met hun daden van geweld. Wij mogen ons wel wapenen tegen elke vorm van uitgeholde profetie, omdat deze leugen in waarheidsgestalte ons voert naar een uitgehold koningschap en een uitgehold priesterschap.

die is sterk, en hun uitbarsting, want die is geweldig! Ik zal hen verstrooien in Jacob, en verspreiden in Israël.” Aalders kiest voor de opvatting van König, waar hij de enigszins duistere tekst vertaalt met de woorden: „werktuigen van geweld zijn hun houwelen”. Indien deze keuze juist is, geeft die een diepe zin. Zie boven.

„Tenzij dat Levi wedergeboren wordt, hij zal het Koninkrijk Gods”, ja het koninklijk priesterdom niet zien.

b. De vernedering brengt verhoging

Wij leven in een wondere wereld, omdat zij wonderlijke mogelijkheden in zich bergt. De gave kan een gevaar worden, en het gevaar een gave. De zegen kan in een vloek omslaan, maar uit de vloek kan een zegen geboren worden. Een houweel kan oorlogstuig worden maar zwaarden kunnen ook tot sikkelen geslagen worden. Zo struikelt de een ten dode over zijn voorrecht, en de ander staat op aan zijn ellende. Zienden kunnen geestelijk blind worden door hun al te gulzig rondkijken in deze wereld. Blinden kunnen in de nacht van de vereenzaming een groot licht zien opgaan. Moest Simson, die al te wellustig gekeken had naar de Filistijnse vrouwen, niet boeten in blindheid? Ook hier ziet God zelfs perspectieven in de nood van de mens, maar ook hier ziet de duivel zelfs uitzichten in de glorie van de mens.

De vloek over Levi zal door Gods genade omgezet worden in een zegen. Maar dit gaat altijd in een door God bepaalde weg, namelijk de weg van het buigen onder het gericht Gods. Hier geldt het woord van de Heiland: „Wie zichzelf verhoogt, zal vernederd worden, maar wie zichzelf vernedert, zal verhoogd worden.” Dit geheimenis heeft Christus zelf vanuit de kern tot alle grenzen doorwandeld. „Die Zichzelf vernederd heeft tot in de allerdiepste versmaadheid der hel”. En... „daarom heeft God Hem uitermate verhoogd en heeft Hem een naam gegeven, welke boven alle naam is, opdat in de naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn” (Fil. 2:9-10). Levi zal dit van de hoogste Profeet, de enige Hogepriester, en de eeuwige Koning moeten leren. „Dit gevoelen zij ook in u (o Levi), hetwelk ook in Christus Jezus was.” De gestalte van een nederige dienstknecht. En Petrus bindt het alle burgers van het Koninkrijk Gods op het hart: „Vnedert u onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhoge te Zijner tijd.” Dit moet Levi doormaken om werkelijk de priesterlijke saambinder te kunnen worden. Hij moet onder het kruis van Gods gericht door om dáár genade te ontvangen tot een rechtsorde van andere aard. Hij zal ook dat woord van God moeten leren verstaan: Mij komt de wrake toe, en Ik zal het vergelden. Wie onwedergeboren eigen recht in handen neemt,

pleegt onrecht, gruwelijk onrecht. Het houweel wordt oorlogstuig.

Nu, Levi heeft zich gebogen onder het gericht Gods. Geen eigen erfdeel in Kanaän. Verstrooid en verdeeld in Israël. Dit is een ontroerende gedachte, die de verlossing door het kruis symboliseert: de oorsprong van het Levitisch priesterschap ligt historisch gesproken in de vloek over Levi, maar bovenhistorisch in de uitverkiezende en verzoenende liefde Gods. De historische oorsprong der saambindende functie van de Levitische priester tussen de Heilige God en het zondige volk, en het volk onderling, ligt niet in de vroomheid van Levi maar in zijn straf der verstrooiing, maar de bovenhistorische oorsprong ligt in Christus, de Gezalfde des Heren. Zo verkiest God de mens niet tot Zijn heilige dienst op grond van zijn dienst van God, maar op grond van Gods dienst aan de mens, d.i. in Christus.

„Uitverkoren in Hem”! „Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, vóór de grondlegging der wereld, opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde” (Fil. 1:4).

Hier is alle roem uitgesloten. Hier wordt elk hoogmoedig farizeïsme de tanden uitgebroken. Hier kan niemand God priesterlijk dienen met opgestoken borst, recht opstaande voor Gods aangezicht.

Levi zal zich altijd zijn afkomst moeten herinneren. Levi zal altijd de historische achtergrond van zijn bijzondere positie moeten bedenken. Levi zal altijd met het bloed der verzoening het heilige der heiligen moeten ingaan. Het bloed, dat van betere dingen spreekt dan het bloed van Abel én van Sichem.

Gods Woord snijdt alle „religie” en moraal, alle eigengerechtigheid en zedelijke hoogheid als menselijke prestatie en verdienste in Zijn heiligdom radicaal af. Dat mogen wij in onze dienst aan God wél blijven bedenken. Waar heeft God ons vandaangehaald om een „koninklijk priesterdom” te mogen zijn? Van Sichem, uit het drama van het uitgeholde priesterschap in dienst van ons eigen vlees en bloed. Uit de verstrooiing en de ballingschap, uit de onwaardigheid om een erfdeel in Kanaän te ontvangen. „Hij maakt zondaars tot Gods kinderen,” en Hij maakt moordenaars van Sichem tot priesters in Sion.

Psalm 65 aanbidt God in dit mysterie:

Welzalig, die Gij hebt verkoren,
Die G' uit al 't aards gedruis
Doet nadren, en Uw heilstem horen,
Ja, wonen in Uw huis.

naderen en wonen in Zijn huis. Nu hoort Levi Gods heilstem. Waar Levi alleen onheilsgeschiedenis kan maken, maakt God nochtans heilsgeschiedenis.

Daarom is het geheim van Levi niet alleen dat hijzelf gezegend wordt aan zijn vloek, maar dat hij ook anderen zegenen mag met zijn vloek. Hij mag vertroosten met zijn kruis, en helen met zijn wonden.

Hij is gaan dienen met zijn kruis. Wij hebben bij Ruben gezien de ellende van zijn voorrecht, nu zien wij bij Levi het voorrecht van zijn ellende. Waar de duivel het kwade uit het goede doet voortkomen, daar doet God het goede uit het kwade voortkomen. Levi kan door het geloof zijn eigen noodpositie uitdagen: Verstrooiing, waar is uw prikkel? Verdeling, waar is uw overwinning? Vernedering, waar is uw smart? In dit alles ben ik meer dan overwinnaar. Wie zal ons scheiden van het huis Gods? Zeker niet onze dakloosheid. En de verstrooiing niet, en de vloek niet, en het kruis niet. Wie zal nu nog beschuldiging inbrengen tegen Levi, de uitverkorene Gods, die als dakloze opgenomen is in het huis van onbehuisden?

Mogen wij zo Gods tempel noemen? Is dat niet een belediging aan het adres van de hoge God van hemel en aarde? De tempel, de kerk des Heren een tehuis voor onbehuisden. Neen, dat Gods huis een tehuis voor onbehuisden, voor geestelijke daklozen is, beschuldigt niet God maar de mens. Dit verheerlijkt God, Die gekomen is om geestelijke zwervers en vagebonden, om geestelijk asociale en typen die eigenlijk in Gods maatschappij niet thuis horen, op te zoeken en op te nemen in het huis van Zijn genade. Hij zet juist Zijn huis open voor de geestelijke achterbuurters, uit „de heggen en steggen”, de „kreupelen en verminkten, de lammen en de blinden”. „Het onedele der wereld heeft God uitverkoren, en het verachte, ja hetgeen *niets* is.”

Levi, de dakloze zal de eer genieten een dak boven zijn hoofd te krijgen als geen van zijn broeders.

Dit is een illustratie van Gods soevereine genade. Een getuigenis, dat de kerk leeft van honderd procent genade. Zolang een mens „zijn leven bij zichzelf” meent te kunnen houden, komt hij niet toe aan het leven Gods in Christus. En zolang een mens door God niet gekwalificeerd wil worden als een geestelijk onbehuisde, en zich nog zeer comfortabel heeft geïnstalleerd in eigen geestelijk tehuis, zal hij geen behoefte hebben om Gods huis in te gaan. Gods huis staat alleen open voor onbehuisden, de anderen lopen eraan voorbij. De schande van Levi wordt straks zijn eer. Zijn schandeteken wordt ereteken. Zo goed is God. „En zijn

opzicht zal zijn, die de wacht des heiligdoms betrekken” (Num. 3 : 32b). „Daarom heeft Levi geen deel noch erve met zijn broeders; de *Here* is zijn erfdeel, gelijk als de Here, uw God, tot hem gesproken heeft” (Deut. 10 : 9). Dit is duizelingwekkend schoon. Geen erfdeel en toch een erfdeel. Een klein verlies en een eeuwige winst. Een arme schooier zonder aards bezit, een onvoorstelbaar rijke in God. De Here Zelf is zijn erfdeel. Merkwaardige beeldspraak; vreemde beeldspraak, alleen in het geloof te vatten. Levi is veel rijker dan al de andere stammen Israëls bij elkaar. Deze onbehuisde heeft recht op alle huizen. Deze dakloze heeft recht om onder elk dak te komen, omdat de Here zijn erfdeel is. De andere stammen krijgen ieder een stukje grond toegemeten, zolang Gods heilshistorie dit nodig keurt. Het schema van *deze* verdeling gaat voorbij. Maar Levi heeft niets en niemand minder dan de Here als wettig erfdeel, en in de Here bezit hij de ganse aarde.

Als teken dat deze arme stam rijker is dan alle andere stammen bij elkaar, als teken, dat deze rechtloze stam alle rechten kan doen gelden in de naam des Heren op alle stammen, zullen alle stammen hem eerbiedig de tienden brengen. En Levi zal verzaaid worden van „het vette van Gods huis”. De vondeling leeft als koningskind en de dakloze wordt geestelijk grootgrondbezitter.

Zo beeldt Levi de kerk af. Maar de kerk kan niet eerder afgebeeld worden zo niet eerst Christus deze paradoxale positie vervuld heeft.

Deze Hogepriester was de grote dakloze. „De vossen hebben holen, en de vogelen des hemels hebben nesten, maar de Zoon des mensen heeft niet waar Hij het hoofd nederlegge” (Matth. 8 : 20).

Hij heeft niets, omdat Hij alles heeft. Hij kan straks aan het kruis niets, omdat Hij alles kan. Hij sterft, omdat Hij het Leven is.

Dit is het vervulde priesterschap van Levi. Dit is de vervulde wet der liefde, want de Here is Zijn erfdeel.

Zo mocht Levi heenwijzen naar Christus, Die in deze levens- en stervenswet van het priesterschap verder ging dan Levi. Wat bij Levi een schaduw is, is bij Christus de zaak zelve. Wat bij Levi profetie is, is bij Christus vervulling. En deze vervulling is zo tot het laatste toe vervuld, dat zelfs het huis Gods voor Hem gesloten is. Hij mocht Zijn offer niet brengen in het heilige der heiligen, op het verzoendeksel, maar totaal „onbehuisd” en „dakloos” aan het naakte kruis. „Hij is een vloek geworden.” Maar

deze vloek breekt uit in een eeuwige zegen. En op het moment, dat Jezus als een volstrekt rechteloze en bezitloze buiten het heiligdom sterft, scheurt het voorhangsel en gaat Gods huis voor eeuwig open voor alle daklozen.

Als de vloek niet gelovig wordt verwerkt, verkeert hij nooit in zegen, maar wordt een dubbele vloek. Als wij niet buigen onder de krachtige hand Gods om ons te vernederen, zullen wij nooit op Gods tijd verhoogd worden, maar dubbel, voor eeuwig vernederd worden.

Levi kan ook „vleselijk” zijn. Dit leert ons o.a. de verbijsterende geschiedenis van de Leviet Korach, die twee Rubenieten Dathan en Abiram op sleptouw neemt om opstand te plegen tegen de uitverkoren leiders Mozes en Aäron. Het ontstellende is, dat Korach zijn jaloezie in het kleed der vroomheid steekt. Dat hebben wij al eerder gezien. „Het kwaad verschijnt het liefst in moraal-pathetische gestalte,” zelfs in religieus-pathetische gestalte. Een revolutie in de naam van het „algemeen priesterschap aller gelovigen”. Een leugen verpakt in het zilverpapier der waarheid. De zonde zoekt altijd een rechtsgrond. Zo spreekt Korach tegen Mozes en Aäron: „Het is te veel voor u! want deze ganse vergadering, zij allen, zijn heilig, en de Here is in het midden van hen; waarom dan verheft gijlieden u over de gemeente des Heren?” (Num. 16:3). Deze opstand is maar niet tegen Mozes en Aäron, maar ten diepste tegen God, de Here, die Mozes en Aäron als leidlieden des volks had verkoren en geroepen. Deze opstand is gericht tegen de soevereine uitverkiezing der genade. Hier is de mens, die geen genoeg neemt met de plaats, die God hun en anderen aanwijst. Zij verstaan de geestelijke inhoud van het leiderschap niet. Zij zien het niet als een priesterlijk dienen maar als een heersen tot eigen eer en baat.

En de Rubenieten hebben ook een rechtsgrond tot rechtvaardiging van hun opstand gevonden. Zij zijn toch uit Ruben, de voortreffelijkste, de oudste met de eerstgeboorterechten? Waarom Korach niet de geestelijke leider en zij de wereldse leiders?

De gedegeneerde Levi, de karikatuur-priester en -herder, die zichzelf in plaats van God en en Zijn verbondsvolk wil dienen, verbindt zich met Ruben, de karikatuur-koning, zoals eenmaal de ontadelde Leviet Kajafas zich verbond met Pilatus en Herodes, de bedorven koningen.

Zij leven uit dezelfde geest als later Hofni en Pinehas, de overpriesters en schriftgeleerden, die niets meer verstaan van het geheim van de echte Levi.

Zij wilden hogerop. Zij voelden zich niet gelukkig in de door God aangewezen plaats. Hoe kan een mens gelukkig zijn, die om zichzelf en om eigen eer, naam en positie alles laat cirkelen?

„Wie zijn leven behouden zal, zal het verliezen.”

Laten wij gewaarschuwd zijn. Binnen de kring van het Verbond, binnen de priesterstam Levi, tiert de zonde onder schone leuzen. Wij kunnen zogenaamd God en Zijn kerk dienen, terwijl wij in wezen onszelf dienen. Wij kunnen ons verteren van jaloezie, omdat een collega een andere plaats ontvangen heeft, en door God op een „belangrijker” post is geroepen. Deze jaloezie zal zich ook openbaren in vrome gestalte, met een beroep op Gods Woord misschien. Het is huiveringwekkend dat de mens in bepaalde situaties nergens voor staat. Het mooie en ware woord „de hele vergadering des Heren is toch heilig” in dienst van het hoogmoedig egoïsme.

De ware dienaar vraagt niet allereerst op welke plaats, maar hoe hij dienen mag. Hij ziet het niet als een „baantje”, nog minder als „erebaantje”, waarin de eer terugvalt op de dienende mens. „De pest der jaloezie”, de kanker van ons prestige, de vraag naar wie onzer de meeste is, heeft al wat een ontbinding in het leven, zelfs in de kerk teweeggebracht. De kostelijke tijd, die van God is, wordt vermorst tot groot genoeg van de duivel om allerlei „persoonlijke feiten” te bespreken. Wat zijn de mensen spoedig op hun teentjes getrapt; wat voelen ze zich gauw gepasseerd en miskend! Wat roepen ze om eerherstel, wat gooien ze om de minste krenking van hun trots het bijtje erbij neer! Wij verstaan maar al te weinig dat een trouwe soldaat in Gods oog meer is dan een ontrouwe generaal. Een goed soldaat in dienst van Gods rijk, dient, en door zijn dienen is hij de ware Leviet, die samenbindt. Een slechte generaal kan slechts door zijn heerszucht verstrooien.

Hoe ernstig God de Here de revolutionaire omkering van de orde in het Koninkrijk Gods door het dienen om te zetten in het gediend willen worden, neemt, blijkt uit de toorn Gods over de jaloerse Korach, Dathan en Abiram.

En hoe verblind deze mensen waren door te menen een zeker recht te hebben door hun leugenachtige vrome leuzen, blijkt wel, dat zij de proef met de wieroekvaten voor de tent der samenkomen durven riskeren. Wat maakt de jaloezie de mens die meent in zijn recht te staan, omdat hij zich gekrenkt en gepasseerd gevoelt, toch radicaal blind. Hoe kunnen wij mensen die zich ten onrechte gekrenkt gevoelen, omdat zij nog niet verlost zijn

van hun eigen gewichtigheid en belangrijkheid, met een beroep op Bijbelteksten zich zien verdedigen. Zij durven het gericht van Gods Woord riskeren; zij durven met wierookschalen voor Gods aangezicht te verschijnen.

Hier constateren we een totaal gemis aan inzicht in de heerlijkheid van Gods Koninkrijk. Hier heeft men de begrippen „koninklijk priesterdom” volkomen verwereldlijkt.

Is Korach niet de gesecculariseerde dienaar van God en van het volk? Wilde hij niet in zijn dienst aan God en het volk zichzelf dienen? Hoe ontbrandt Gods toorn tegen de „natuurlijke” Levizonde der zelfhandhaving. Het is de oude stijl van Levi, die met Simeon op een vieselijke wijze opkwam voor het recht in het bloedige drama van Sichem. Ook daar het mooie woord om de slechte zaak te dekken. Maar de heilige God laat zien, dat voor deze levensstijl geen plaats is binnen de kring van Zijn Verbond en Zijn Rijk.

Dit ontadelde Levietengeslacht roeit God uit.

Waar de tijdelijke vloek door het geloof niet verkeert in een zegen, wordt hij een eeuwige vloek. Waar onder de aardse verstrooiing niet gebogen wordt, groeit ze uit tot een helse verstrooiing. En waar de dakloze zich niet bergt in het tehuis voor onbehuisden, komt hij niet in Gods huis, maar zal voor eeuwig dakloos blijven.

Korach had niet genoeg aan Gods genade, waarin God Zelf zijn erfdeel wilde zijn, en daarom zocht hij een eigenwillig erfdeel. Wie niet leeft van de gezondmakende spijze van Gods Woord, zal zich ziek en dood eten aan het vergif van eigen-gemaakt surrogaat. En surrogaat in het Rijk Gods is altijd vergif. De eigenwillige saambinding in de zonde van Korach, Dathan en Abiram blijkt op de radicale verstrooiing uit te lopen.

Meermalen is Gods toorn ontbrand tegen Israël in de woestijn vanwege zijn opstand tegen God. Doch telkens zien wij in Mozes en Aäron het ware geslacht van Levi, dat priesterlijk en voorbiddend zich stelt tussen de levenden en de doden met de wierookvaten ter verzoening. Zij binden weer samen door Gods barmhartigheid, wat Gods recht verstrooien moest. Zij staan in dienst van de daklozen om hun toch bescherming te verlenen in de verzoening. En zij hebben in de naam des Heren de zwervers uit de woestijn in Kanaän geleid om daar het erfdeel te bezitten. Doch Levi zal drager zijn van het geheim, waarom ondanks alle zonden de stammen hun erfdeel kregen. Zelf geen erfdeel, zelf arm om anderen rijk te maken. De schaduw van de Hogepriester Jezus Christus. Toch was Levi, de bezitloze stam, de

rijkste, niets hebbende en nochtans alles bezittende, want de Here zelf was hun erfdeel.

d. Door blindheid ziende

Het recht is geblinddoekt en wil in het gericht „het gezicht niet aannemen”. De adeldom van het recht ligt in de blindheid, in de volstreckte onpartijdigheid, in onomkoopbaarheid.

De ambtsdrager van het recht moet ter wille van de doorgang van het recht al de particuliere interessen en elke persoonlijke voorkeur op het altaar van zijn ambtsbediening leggen. „Zonder aanzien des persoons” heeft hij het recht te handhaven. Wee het volk, wiens rechtspraak corrupt is, want dan wordt de zwakke onder de voet gelopen door de geschenken van de sterke en de steekpenningen van de rijke; want dan worden de schuldige vriendjes vrijgesproken en de onschuldige vijanden schuldig verklaard.

Levi mag geen erfdeel bezitten, en mag in zijn geestelijk ambt geen werelds bezitter worden. Hem wordt de mogelijkheid ontnomen om zijn erfdeel te vermeerderen. Hij zal van een „vast traktement” moeten leven. En daarmede uit.

Mozes bepaalt dit nog eens uitdrukkelijk in zijn afscheidsrede: „Tot zijn vader en tot zijn moeder zeide Levi: Ik ken hem niet; die zijn broeders niet kende, en zijn zonen niet achtte; want zij onderhielden Uw Woord en bewaarden Uw verbond. Zij zullen Jacob Uw rechten leren, en Israël Uw wet.”

Ambtelijk spelen banden van bloed geen rol. Ambtelijk zullen voor Levi zijn eigen vader en moeder en broeders en zusters „vreemden” en onbekenden zijn. De rechtspraak mag niet vertroebeld worden door persoonlijke relaties. Door deze heilige blindheid zal Levi alleen het recht Gods kunnen zien. Door deze onbekendheid naar het vlees zal hij het Woord en de Wet des Heren alléén kennen. Het is een grote en eervolle genade door God uitverkoren te worden tot drager van Gods recht en waarheid, maar het is een pijnlijke genade. Immers deze genade wondt maar niet alleen, doch verbrijzelt ons vlees. Het zien van Gods rechten kan alleen in de totale blindheid des vlezes. Waar wij maar door een klein kiertje de zichtbare werkelijkheid willen zien, daar verduistert ineens de lichtende onzichtbare werkelijkheid.

In de dienst van God geldt het radicale woord: Door blindheid ziende en door onbekendheid bekend.

Die ondraaglijke gunst heeft Levi ontvangen. „De Thummim en de Urim van Jehovah zijn voor de man Levi, de gunstgenoot des Heren.” Door deze geheimzinnige stenen van het heilig priesterambt om alleen naar de wil des Heren te vragen, worden alle elementen van eigen wil of de wil van bloedverwanten veroordeeld. Levi moet volstrekt onpartijdig zijn en daarom heilig partijdig. Met eerbied gesproken is er maar één sprekende, oordelende en doorslaggevend partij, en dat is: de Here. Door Levi wil God spreken. En Levi heeft alleen maar dit Woord door te geven. Niets en niemand mogen gespaard worden. Bomvrije kelders voor vriendjes, familieleden of collega's mogen voor Levi niet bestaan, wanneer het gaat om de sprake Gods uit Urim en Thummim. Het Woord van de rechten des Heren is soeverein en absoluut gezaghebbend. Levi heeft „wacht te houden bij het heiligdom”. En dat heiligdom is niet het heiligdom van de latere rabbijnse theologie noch van de gedegeneerde vroomheid om daardoor het *zondige* in de dienst van God te sanctioneren, neen, dat heiligdom is alleen het huis Gods, waar God over elke historische werkelijkheid Zijn oordeel uitsprekt. Zo alléén kan Levi de saambinder zijn onder het volk onderling en bovenal de saambinder tussen God en Zijn volk. Ambtsdragers, die niet blind willen zijn, verraden hun ambt doordat ze te veel zien. Pilatus zag zijn positie en het volk, dat hem in zijn positie bij de keizer bedreigde, en daarom zag hij het recht Gods niet, daarom zag hij Jezus niet. Hoe meer Pilatus zag, des te minder zag hij, wat hij heel duidelijk moest zien. Daar was hij ambtsdrager voor. Altijd geldt de wet: door blindheid ziende en door zien blind. En niet alleen de heiden Pilatus, zelfs de kinderen van Levi waren zo ontadeld, dat zij alles nauwkeurig zagen en daarom blind waren voor het recht Gods in Jezus Christus. Zij zagen hun invloed onder het volk, hun machtspositie, en zij zagen iets van de consequenties van Jezus' woord. Dit is de grote verzoeking voor elke ambtsdrager, de verzoeking van de kerk. De duivelse verzoeking van de kerk is haar vleselijke helderziendheid. De kerk wordt verwereldlijkt, wanneer zij te veel ziet, aardse macht in plaats van geestelijke kracht, wereldse invloed in plaats van hemelse beïnvloeding, tijdelijke omstandigheden in plaats van eeuwige werkelijkheden, ineenstortende werelden in plaats van het „onbeweeglijke koninkrijk”, de zichtbare kerk in plaats van de onzichtbare kerk, de vorm in plaats van de inhoud. De christelijke kerk kent telkens in tijden van verval deze ver-

schrikkelijke helderziende blindheid. Helder ziende hetgeen voorbijgaat, blind voor hetgeen blijft in der eeuwigheid. Wij denken aan het verval van de kinderen van Levi onder het Oude Testament onder Eli, Hofni en Pinehas. „Er was geen gezicht meer in Israël”, omdat de priesters met wijde ogen zagen naar deze wereld en haar begeerlijkheid. Er was geen stem Gods meer, omdat zij de stemmen der wereld hoorden. Wij denken aan het ontstellende, dat juist de priesterschaar van Levi Jezus naar het kruis heeft verwezen. Zij zagen de mensen en zichzelf en daarom konden zij God niet meer zien in Christus. En zij hoorden in de Urim en Thummim van Jezus' Woord slechts „godslastering”. En de aanbidding, die had moeten volgen op de goede belijdenis van Jezus, dat Hij de Zone Gods was, werd verdrongen door de vervloeking: Hij is des doods schuldig. „Vervloekt is hun toorn, want hij is heftig.” „Mijn ziel kome niet in hun verborgen raad.” Laten we niet denken, dat deze verzoeking van de Levi-zonde, die verstrooide wat saamgebonden moest worden, en die in de naam des Heren de Heer der heerlijkheid kruisigden, met de dood van Jezus is opgehouden. Het verraad aan het Woord Gods gaat door in allerlei vorm door het vleselijk zien en door de geestelijke blindheid. De christelijke kerk wordt altijd opnieuw belaagd, zoals het Levitisch geslacht belaagd is geworden. En de Reformatie als een goddelijk protest tegen de verkeerde helderziendheid van de kerk en tegen de angst uit ongelooft om blind te willen zijn, is geen waarborg geweest, dat de kerk der Hervorming niet opnieuw bedreigd zou worden door deze wereldgelijkvormigheid in allerlei gestalte. Reformata semper reformanda, Gereformeerd omdat de kerk altijd door gereformeerd moet worden. Het is niet zo eenvoudig voor een ambtsdrager, in welke kerk ook, om door blindheid voor alles alleen ziende te zijn op de Urim en Thummim van Gods wil. Dan zal hij heel veel heilige huisjes moeten verbreken, dan zal hij in vele gevallen de schijn op zich moeten nemen van een „ontbinder van wet en profeten” genoemd te worden, terwijl hij juist Christus alléén de wet en profeten wil laten vervullen. Zoals het verbondsvolk, dat alleen oog had voor het water, dat weer doet dorsten, en blind was voor het water des levens van Gods beloften, en dat meer honger had naar de vleespotten van Egypte dan naar gerechtigheid, in opstand kwam tegen de getrouwe ambtsdragers uit Levi's geslacht, tegen Mozes en Aäron, en twistte te Massa en Meriba, zo zal altijd weer het vleselijk

Israël in de kerkgeschiedenis in opstand komen vanuit de zichtbare feitelijkheid tegen de onzichtbare feitelijkheid van Gods heil, in Christus verborgen.

Zalig, indien de ambtsdragers zich dan alleen laten bepalen door Urim en Thummim, de wil des Heren, het Verbond Gods, en daarin zich terugtrekken als in een oninneembare vesting.

Dit is de enige mogelijkheid, waardoor de kerk kerk blijft en waardoor het einde van de woestijnreis Kanaän zal zijn.

„Het reukwerk (der voorbedding) zullen zij voor Uw neus leggen, dat gans verteerd zal worden.” Het offer houdt de kerk in stand, zo kan de hel vrij woeden om te verstrooien.

De spanning van de geschiedenis van Levi ligt in zijn naam, zijn vloek en zegen. Levi „saambinder” in de verstrooiing, ziende in zijn blindheid. Dit is het wonder der genade, die roemt in het oordeel.

En zo alleen opent God Zelf de toekomst der kerk, anders was er geen toekomst. Zo beschermt God Zelf Zijn werk in de afbraak van duivel, wereld en eigen hart. „Zegen, Here! zijn vermogen, en laat U het werk zijner handen wél bevallen; versla de lendenen, dergenen, die tegen hem opstaan en hem haten, dat zij niet weder opstaan!” (Deut. 33 : 11).

De verzenen zullen verbrijzeld worden, maar dat zijn „maar” de verzenen van Christus en Zijn kerk, doch de kop van satan zal vermorzeld worden. De dode wordt levend, en de levende zal sterven, zoals de blinde zal zien, en de ziende blind zal worden. Hier rijst het kruis op in de afscheidsrede van Mozes. De schande is de eeuwige eer van God. „Het offer, dat gans verteerd wordt op Uw altaar.”

En Jezus spreekt vanuit deze overwinning: „In de wereld zult gij verdrukking hebben, doch hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen.”

Weest ziende blind, en blind ziende. Zegt tot uw vader, moeder, broeders en zusters: „Ik ken u niet.” „Wie zijn eigen vlees niet haat, is mijns niet waardig.” „Wie is mijn moeder en broeder en zuster? Die de wil des Vaders doet, is mijn moeder en broeder en zuster, want het Koninkrijk der hemelen is niet van beneden maar van boven.”

Delf vrouw en kind'ren het graf,
Neem goed en bloed ons af,
Het brengt u geen gewin,
Wij gaan ten hemel in
En erven Koninkrijken.

Een koninklijk priesterdom. Een poort voor Levi (Ezech. 48 : 31), opdat mijn verbond met Levi zij (Mal. 2 : 4).
Door blindheid ziende.

e. Schandteken, litteken, ereteken

De ondragelijkheid van spanningen in onze geestelijke strijd is meermalen het gevolg van een al te menselijke voorstelling van Gods verlossing en een al te wereldse en tijd-gebonden beschouwing over gebedsverhoring. Vergeet nooit, dat het God uiteindelijk te doen is om een verlossing van een andere orde dan ons vlees begeert; het gaat om de orde van het Koninkrijk Gods. Tijdens de omwandeling van Jezus op deze aarde, werden vele blinden, melaatsen en ellendigen genezen, zelfs doden opgewekt. Vergaapt u niet aan dit barmhartig machtsvertoon, alsof die verlossingen het eigenlijke van Jezus' werk waren. De Schrift noemt te tekenen. En tekenen wijzen heen naar de eigenlijke zaak, naar „een betere verlossing.” „Wat baat het een mens, indien hij de gehele wereld gewon,” indien hij van alle aardse plagen verlost werd, en „zijner ziele schade leed”?

De briefschrijver aan de Hebreëën vertelt ons zelfs van martelaren, die de aangeboden verlossing uit tijdelijke doodsnood niet hebben aangenomen, omdat zij een „betere verlossing verwachtten”.

Zo is het met ons levenskruis en onze levenswonde.

Het belangrijkste is niet: hoe kom ik eraf, maar hoe kom ik er gezegend en zegenend, overwinnend en met eeuwige winst door.

Wij zitten nog te veel bevangen in de onvruchtbare vraag: hoe kom ik er zo spoedig mogelijk af? Voor een mens, die nooit in het geloof ervaart, dat God uit het kwade het goede doet voortkomen, en dat tijdelijk verlies eeuwige winst wordt, en dat de prijs van goed en bloed nooit te hoog is voor de schat van het Koninkrijk Gods kan alleen de steriele levensvraag overblijven: hoe kom ik van het kruis af?

Dit is de levensproblematiek van de gebondenen aan dit zichtbare leven, van degenen, die geen wijder uitzicht hebben dan de vensterloze muur van tijd en dood. Paulus had een „doorn in het vlees”, een zwaar kruis. Zijn eerste strijd was: Hoe kom ik eraf? Op zichzelf geen zondige strijd, zelfs een geboden strijd. Alleen maar: Deze strijd heeft zijn grens in Gods soevereine wil.

Het kan zijn, dat God niet wil, dat wij van het kruis afkomen,

maar wèl wil, dat wij door het kruis gezegend worden, en anderen ermee zegenen.

Toen Paulus de positieve inzet Gods met zijn kruis inzag, begon hij te juichen: Zo zal ik roemen in mijn zwakheden. Zo heb ik een behagen in mijn kruis. Niet ziekelijk óm de zwakheden en óm het kruis, maar om de mogelijkheid en de kans Gods in die zwakheden.

Paulus werd niet van zijn doorn in het vlees verlost, maar wel door deze pijnlijke doorn gezegend.

Zijn wondeteken werd door Gods genade een litteken, dat hem herinnerde aan eigen zwakheid, maar ook aan Gods kracht. Daarom werd het litteken zijn ereteken.

Zo hebben wij ook onze schandetekenen in ons leven. God alleen kan ze maken tot litteken, ja tot eretekenen.

Dit geschiedt alleen in de weg, die Petrus ons voorhoudt: „Veredert u onder de slaande hand Gods, opdat Hij u verhooge te zijner tijd”, d.i. aanvaardt innerlijk en geestelijk uw schandeteken, God balsemt tot een litteken, en God tovert het om in een ereteken.

De schande van Levi was, dat hij geen erfdeel ontving, geen vierkante centimeter gronds, geen eigen bezit, maar Levi boog zich onder dit kruis. En toen heeft God dit schandeteken gemaakt tot een ereteken. Immers, nu mocht Levi op de heilige grond van God, op de tempelgrond lopen. Wie erkent, niet waardig te zijn zelfs op onheilige grond te verkeren, mag op heilige grond staan. Wie erkent eigen huis verspeeld te hebben, komt in Gods huis terecht. Zo wordt zijn schande een eer, maar . . . het ereteken blijft tegelijk litteken om hem te herinneren aan wat hij was en deed, en wie God is en wat Hij doet.

Het litteken staat tussen wonde en genezing, smaad en ere.

Het litteken wijst naar het verleden, naar wat we waren, en wijst naar de toekomst, naar wat we zullen zijn. Het wijst naar de schande, de ziekte, de nood, de schuld in onszelf, in onze natuurlijke afkomst, en het wijst naar de eer, de gerustheid, de verlossing, de genade van de hemelse Heelmeester.

Dat is Levi, de stam van wonde en genezing, van verstrooiing en saambinding, de stam van het priesterlijk middelaarschap.

Dat is Levi, de stam, die nooit de schande van Sichem mag vergeten, geen eigen erfdeel, en toch het ereteken ontvangt, dat de Here Zelf zijn erfdeel geworden is.

Het komt er maar op aan, of wij dit Evangelie verstaan.

Zolang wij verzet plegen tegen het goddelijk vonnis over ons leven, zal er geen sprake zijn van vrijspraak of gratie.

Zolang wij met de tanden op elkaar en krampachtig maar één strijd kennen, namelijk: hoe kom ik van mijn kruis af, en hoe kan ik de gevolgen der zonden overwinnen?, kennen wij het geheim van Levi niet.

Toch zijn er vele gebondenen, die het Levi-probleem niet kennen, die daar niet aan toe komen. Op zijn hoogst worden zij strijdensmoe, wanneer blijkt, dat het kruis onafneembaar is en de doorn in het vlees niet te verwijderen is. Zij blijven zitten met een levenswrok, of op zijn hoogst komen zij tot een zich schikken in het onvermijdbare en tot een berusten in hun lot. Dit alles is stoïcijns van aard, op een „heidens” levensvlak. Dit alles is en blijft negatief. De stoïcijnse berusting in het lot is volstrekt iets anders dan het rusten in God. Het eerste is de meest aristocratische en elegante manier om het lot geen kans te geven over de mens te triomferen. Zoals een kind dat iets niet bereiken kan, zijn nederlaag ontkent en zijn onmacht camoufleert door te zeggen: „Ik wil het niet eens hebben,” en zodoende de eer aan zichzelf behoudt, zo is de mens, die de nederlaag geen nederlaag en het kruis geen kruis wil noemen.

Waarom *deze* hooghartige berusting, *dit* aanvaarden van de bittere feiten? Omdat zulk een mens niet kent het geheim, dat God uit een bittere bron zoet water kan doen stromen, uit het verlies een eeuwige winst kan geven, en in het kruis doen roemen kan. Waar het positieve niet uit het negatieve springt, gaat de mens moeite doen het negatieve in al zijn bittere ellende te ontkennen. „Hij houdt zich groot,” „hij tracht zijn figuur en zijn gezicht te redden.”

Maar Levi zal ronduit en voluit het schandeteken noemen, omdat dit schandeteken door God gemaakt is tot ereteken, en God daarom het litteken laat blijven.

God leert ons door het drama van de geschiedenis van Levi, dat Hij in Zijn verlossing positief is, en dat Hij daarom Zich de luxe kan permitteren „het kind der schande bij de naam te noemen”.

Door dit moedig realisme wordt de verlossing des te groter.

Idealisering van de werkelijkheid is de schijnbeweging van de machteloze mens, doch regeneratie van de werkelijkheid is de waarachtige beweging van de almachtige God in Christus Jezus. „Doen alsof” heeft geen plaats in de nuchtere verlossing Gods. God noemt de „verstrooiing” inderdaad verstrooiing, maar weet saam te binden door de aanvaarding van de verstrooiing.

God noemt de nederlaag inderdaad nederlaag, maar weet door de nederlaag heen te overwinnen.

God noemt schande inderdaad schande, maar weet door de schande heen eer te geven.

God noemt schuld inderdaad schuld, maar weet door de schuld heen vrij te spreken.

Wij mogen een positief evangelie verkondigen: „al heeft 't gestaan ten boosten, het kan nog worden goed,” want „ik wil mij gaan vertroosten met Jesu lijden groot”.

Als ons kruis niet in een levende geloofsrelatie staat met het kruis van Christus, zal ons kruis nooit een positieve zegen, een dienst in het heiligdom worden.

Wij mogen niet rusten bij een stoïcijnse berusting, maar wij mogen rusten in Christus, Die „van het allerslechte het allerbeste maakt”.

De vervulling van deze waarheid, en de garantie van deze werkelijkheid zien wij in het kruis van Christus.

Dit schandeteken, dit allerslechte, dat maar denkbaar is, dit vergrijp aan Gods heiligheid zelf, is door God gemaakt tot het allerbeste, tot een ereteken van Gods genade.

„Zo wij met Hem lijden, zo zullen wij ook met Hem verheerlijkt worden”. Dit is „roemen in de verdrukking”; dit is de hoge moed van het geloof, dat tegelijk ootmoedig blijft, omdat het ereteken hier op aarde litteken blijft om ons aan onze afkomst te blijven herinneren. De onheilsfeiten kunnen op aarde blijven, maar voor het geloof, het buigen in de werkplaats Gods, zijn ze tekenen van Gods heilsfeiten geworden. God kan werken met het meest weerbarstige materiaal en zelfs met kapot gereedschap.

Zo maakt God de onheilige grond van de verworpenen der aarde in gevangnissen en concentratiekampen tot de heilige grond van Gods verlossing.

Zo zijn de daklozen opgenomen in het tehuis voor onbehuisden. De zieken worden eeuwig gezond, de gevangenen eeuwig vrij. Heeft Levi dit geheim verworven of gekregen? Heeft Levi dit koninklijk priesterdom gesticht of ontvangen? Niet verworven en gesticht, maar ontvangen, zoals alle gelovigen dit heilgeheim slechts als onverdiende genade ontvangen.

Immers, het priesterschap van Levi is doorgelopen op een ander priesterschap, naar een andere orde, nl. van Melchizedek. Hebreëen zeven laat ons zien, dat de wortel van dit allesoverwinnend levensgeheim niet ligt in het Levitische priesterschap, maar in het priesterschap van Melchizedek, d.w.z. in Christus. „Indien nu het Levitische priesterschap het volmaakte gebracht had (immers daaronder heeft het de wet ontvangen), waarom was het dan nog nodig, dat een *ander* priester naar de ordening

van Melchizedek opstond, van wie niet gezegd werd, dat hij naar de ordening van Aäron is? (Hebr. 11 : 7). Christus is „uit een andere stam, nl. uit Juda, ten aanzien van welke stam Mozes met geen woord van priesters gerept heeft” (Hebr. 11 : 14).

Zoals Abraham (Gen. 14 : 18-20) door Melchizedek gezegend werd, zo is Levi ten diepste door Christus alleen gezegend, want was Abraham niet de „vader” van Levi en Melchizedek het type van Christus? En zoals Abraham Melchizedek als wettige priester-koning erkende door hem de tienden van zijn bezit te geven, zo heeft Levi Christus moeten erkennen als wettige Priester-Koning.

In die geheimzinnige Melchizedek school het eeuwigheidsmoment van Christus, omdat zijn afkomst en afstamming zich aan de historische greep hadden ontworsteld. Wie kent zijn geslachtsboom? Niemand. Wie weet wanneer en waar hij geboren is? Niemand. Het is alsof God deze geheimzinnige man zo uit de eeuwigheid laat opkomen in de tijd en zo weer uit de tijd terug neemt in de eeuwigheid. En daarmee wees deze „stamloze” priester naar de Priester-Vredevorst, Jezus Christus, Wiens „uitgangen zijn van ouds, van de dagen der eeuwigheid”.

De auteur van de brief aan de Hebreëen wijst op nog andere tegenstellingen tussen het priestergeslacht van Levi-Aäron en Melchizedek-Christus, waaruit de ontoereikendheid en eindigheid van het Levitisch priesterschap blijkt. Allereerst waren de Levitische priesters sterfelijk. Het ambt bleef, maar de dragers van het ambt vielen steeds weer weg door de dood. Sterfelijke priesters. Ambt en persoon waren gescheiden. Maar Melchizedek, als type van Christus had een onherhaalbaar en onoverdraagbaar ambt. Dit ambt was „eenmalig” verbonden aan de Persoon.

De herhaling en de overdracht van het ambt getuigen van armoede en machteloosheid. Ook de herhaling van duizendtallen van offers en reiniging bewezen, dat geen enkel offer effectief was, doch slechts zinnebeeldig.

De orde van Levi-Aäron is de orde van de schaduw der zaak, en de orde van Melchizedek-Christus is de orde van de werkelijkheid, van de zaak zelve. Van Levi's offers geldt: „Brandoffer, noch offer voor de schuld, voldeden aan Uw eis noch eer; toen zied' Ik: Zie, Ik kom, o Heer.” Deze offers konden niet „saambinden” God en het schuldige volk, zij konden alleen heenwijzen naar het éne offer, dat voor allen en voor altijd voldoende zou zijn.

Daarin is het merkwaardig, dat God de stam Levi uiteindelijk soeverein voorbijgegaan is. En de Here verloor de Hogepriester

Jezus Christus, uit de stam van Juda, die een koninklijke en niet een priesterlijke stam was.

Volgens de wet van Mozes (Levi!) waren priesterschap en koningschap gescheiden, en konden zij niet door één persoon tegelijk gedragen worden, zoals iemand niet tegelijk uit de stam van Juda en Levi kan zijn.

Maar Christus is priester naar de ordening van Melchizedek, koning-priester. Hoe meer Levi vergeleken wordt met Melchizedek, des te armer en machtelozer wordt Levi, en des te rijker en sterker wordt Christus.

Zó machtig is hij, dat door Zijn komst het Levitisch priesterschap uitgeschakeld wordt, omdat het in Hem vervulling heeft gekregen.

Zoals wij mensen ons armzalig kaarsje uitblazen, wanneer de zon begint te schijnen, zo wordt het licht van Levi gedooft, wanneer „het Licht der wereld” verschijnt. Krachtens een bijzondere eed van God is Jezus Hogepriester geworden en niet krachtens erfrecht van het vlees en bloed: „De Here heeft gezworen en het zal hem niet berouwen: Gij zijt priester in der eeuwigheid” (Hebr. 7 : 18-25).

God heeft in Christus de goddelijke garantie gegeven van een beter Testament, een betere wijsbeschikking Gods tot onze verlossing. Hij blijft eeuwig Borg, Saambinder, Middelaar. Zijn Persoon valt niet weg. In Hem is Persoon en ambt één geworden. Daarom is bij Hem niet de onvolkomenheid die vernietigd kan worden, maar de goddelijke volkomenheid die blijft in eeuwigheid. „Altijd blijft Hij voor ons bidden,” en eeuwig blijft Hij „onze barmhartige Hogepriester”.

Zo is het ambt en het werk van Christus niet voor herhaling noch voor aanvulling vatbaar, zoals alles wat *vol-maakt* is hiervoor niet vatbaar is. Het is een verschrikkelijke dwaling van Rome, dat zij de brief aan de Hebreëen niet verstaat, en daardoor weer teruggrijpt op het Levitisch priesterschap met de opvolging van priesters en de herhaling van het offer. „Zulk een Hogepriester hebben wij nodig, heilig, argeloos, smetteloos, geheel anders dan de zondaren, en hoger dan de hemelen geworden door Zijn zitten ter rechterhand Gods” (Hebr. 7 : 26-28).

Dit „betere Verbond” schenkt ons een „betere hoop”.

Zo is het ereteken van het Levitisch priesterschap altijd een litteken gebleven, omdat het heenwees naar de schande van het geboorte-uur van zijn afzondering en verstrooiing. Dit priesterschap is vanuit Levi zelf gezien „in zonde ontvangen en in ongerechtigheid geboren”.

Het heeft zijn oorsprong in de vloek over Levi, al is die vloek verkeerd in een zegen. Hoe anders is de oorsprong van het priesterschap van Jezus naar de ordening van Melchizedek, een oorsprong niet in het historisch schandendrama in Sichem, maar in het bovenhistorische heilshandelen Gods in de reïne eeuwigheid.

En niet alleen de oorsprong van het Levitisch priesterschap was voor God onaanvaardbaar in zichzelf en alleen aanvaardbaar in de verzoening, ook de historische ontwikkeling vol degeneratie en corruptie, vol eigenbelang en geveinsdheid riep om een beter priesterschap.

Wat hebben de profeten moeten toornen in de naam des Heren tegen de vuile schijnheiligheid rondom de tempel Gods.

En wat is dit priesterschap in zijn goddeloze ontaarding openbaar geworden, toen Jezus, de heilige Hogepriester, verscheen. Abraham, de vader van Levi, wist nog te buigen voor Melchizedek, die zo uit de toon viel. Daarvoor was hij een geloofsheld. Maar de overpriesters kenden zo weinig het waarachtig geloof, dat zij niet konden buigen voor Hem, Die méér dan Melchizedek en Abraham en Levi en Mozes en Aäron was.

Het conflict tussen de Hogepriester Jezus Christus en de kinderen van Levi, de priesters en overpriesters, had zijn diepste oorzaak eigenlijk hierin, dat de laatsten zich verbeeldden God met gaven handen te dienen.

Hun priesterdienst zagen zij alléén als ereteken krachtens hun stamadel en als privilege van het bloed. Zij herkenden in het ereteken van de priesterlijke dienst niet meer het schandeteken der zonde, dat Gods genade alleen heelde tot litteken. Zij kenden de genade niet meer, omdat de verdienste intrede gedaan had.

Vanuit hun ingebeelde persoonlijke en ambtelijke gaafheid ergerden zij zich grenzeloos aan de profetische kritiek van Jezus, die de verwerpelijheid van hun dienst aan de kaak stelde en daarmee de noodzakelijkheid van Zijn smetteloze dienst demonstreerde.

Het is ontzettend, dat juist de kinderen van Levi, wier genadige ere het was te leven van de verzoenende saambinding tussen God en het volk, de eigenlijke en beloofde Middelaar en Saambinder verwierpen. Juist degenen, die bij de offers der schaduwen leefden, verachtten het offer Gods in Christus Jezus, hoewel zij huns ondanks de priesterlijke dienst vervulden om het Lam als slachtoffer naar het altaar te verwijzen. In hun geestelijk onverstand meenden zij Jezus volkomen uit tempel en heiligdom gebannen te hebben, hoewel zij toch instrumenten Gods waren om het éne

altaar op Golgotha te bouwen, waarop „het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt” geofferd moest worden. Hun duivelsdienst is ongewild en ongeweten een goddelijke dienst aan het éne altaar geweest, die al hun altaren overbodig gemaakt heeft.

Reeds vrij spoedig gaat het initiatief van Levi uit om Jezus te doden. En „Pilatus wist, dat de overpriesters Hem door nijd overgeleverd hadden”.

Levi valt weer terug in het bloedig drama van Sichem, met een gehuichelde verontwaardiging om rechtsherstel. „Gij hebt Zijn godslastering gehoord, wat dunkt u?” „Hij is des doods schuldig.” Dit opkomen voor het recht Gods was weer het mooie woord voor de slechte zaak van hun nijd, wrok, wrevel en zelfhandhaving vanuit hun hoogmoedig ras- en stambewustzijn.

Het bloed van Levi stuwt nog steeds. En de oude stervende vader heeft het profetisch gezien: „Hun handelingen zijn werktuigen van geweld! Mijn ziel kome niet in hun verborgen raad; mijn eer worde niet verenigd in hun vergadering!” „En zij hielden tezamen raad, hoe zij Hem doden mochten.” „En de overpriesters en schriftgeleerden vergaderden . . .”

Telkens lezen wij deze gruwel.

En de vloek klinkt over dit priestergeslacht, niet alleen over Sichem maar ook over Golgotha: „Ik zal hen verdelen over Jacob, en zal hen verstrooien over Israël”, ja over de wereld. „Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen.”

Levi betekent saambinding, helaas mislukte saambinding, mislukt middelaarschap; Levi wordt verstrooiing.

En toch . . . zoals de oudtestamentische stam Levi gekend heeft het buigen onder dit gericht Gods, zodat de vloek in een zegen verkeerde, zo is er geweest en zal er altijd zijn een overblijfsel uit de stam Levi, dat vol ontzetting en verwachting gebogen heeft onder het gericht Gods.

„En een grote schare der priesteren werd den gelove gehoorzaam” (Hand. 6 : 7). „En uit het geslacht van Levi waren twaalfduizend verzegeld” (Openb. 7 : 7).

„Hallelujah! Prijst de naam des Heren, Prijst Hem, gij knechten des Heren! Gij, die staat in het huis des Heren, in de voorhoven van het huis onzes Gods! Gij, huis Aärons, looft de Here; Gij, huis van Levi, looft de Here, gij, die de Here vreest, looft de Here. Hallelujah (Ps. 135), want Hij heeft in Christus onze vloek veranderd in een zegen.